weer dit zeggen: welke waarde de heer Amelink aan de belijdenis moge toekennen, hij wil die belijdenis niet als norm voor zijn vakorganisatie, die een christelijke vakorganisatie zijn wil, stellen of aanvaarden. Wanneer ik hem dan samen in bond met vrijzinnigen en tal van vogels van andere, algemeen christelijke pluimage, vereenigd zie in de vlucht van de koppel van het Christelijk Nationaal Vakverbond, dan is die belijdenis op dit punt niet veel meer dan de nul in het groote cijfer van het C.N.V.

Tenslotte brengt de heer Amelink ook nog het citeeren door mij van den heer J. H. Scheps, uit diens brochure ter sprake. Ik zou hem niet hebben begrepen. De heer Scheps is thans een principiëele bestrijder van de aparte organisatie van het Christelijk volksdeel. Dat wil het C.N.V. niet zijn, dat wil luisteren naar het woord van den psalmist: „Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht voor mijn pad", aldus de heer Amelink. Daarop kan ik alleen maar antwoorden, door opnieuw te verwijzen naar hetgeen ik reeds eerder schreef, dat het C.N.V. dit standpunt inneemt: „ten opzichte van leden, die zich als goede, principiëel overtuigde C.N.V.-ers openbaren en die in politiek opzicht kozen voor de Partij van den Arbeid, moeten geen maatregelen van vermaan genomen worden en voorstellen tot royement aan het bestuur worden gedaan." De man dus, die in de politiek principiëel een bestrijder is van een aparte organisatie van het Christelijk leven, krijgt zelfs geen woord van vermaan te hooren, en men acht het bestaanbaar, dat deze zelfde man, waar het de vakorganisatie betreft, een goed principiëel overtuigd C.N.V.-er is, die het Christelijk volksdeel in dezen wèl apart wil organiseeren. Mij is dat een raadsel en een complexio oppositorum, een samenstel van tegenstrijdigheden. Zoo kan men ook den man, die in de kerk vrijzinnig is, voor de christelijk sociale actie aanvaarden in de gemeenschappelijke ootmoedige belijdenis: „Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad". In de praktijk blijkt het ook zoo te gaan. Ook dat lijkt mij vanwege zijn innerlijke tegenstrijdigheid even dwaas en verwerpelijk. Het spijt mij dan ook, dat ik, gegeven het feit, dat het C.N.V. een verzameling is van alles wat zich christelijk noemt, vrijzinnigen incluis, als zijnde niet maar een zaak van bepaalde leiders, maar van en door de arbeiders, geen waarde kan toekennen aan dat ootmoedig getuigen: Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad. De heer Ruppert komt als voorzitter van het C.N.V. zelf tot de uitspraak: „De Christelijke vakbeweging is geen kerk. Zelfs rijst de vraag, of zij een organisatie van christenen is. Wij weten het niet." Voor zulk een onbepaald gemengd gezelschap is de vraag op zijn plaats: Wie is volgens U Hij, Dien gij aanspreekt met den tekst: Uw Woord is een lamp voor mijn voet?

Ook nu weer gaat de heer Amelink zonder één enkele opmerking voorbij aan hetgeen ik in mijn eerste bestrijding reeds opmerkte, dat ook anderen, zooals dr K. Dijk, reeds jaren geleden nadrukkelijk als richtlijn hadden aanbevolen: „door zuiver principiëele actie, hen, die wel bij ons, maar niet van ons zijn, dwingen tot heengaan". De heer Amelink gelooft blijkbaar aan het bestaanbaar zijn van het hebben van een slappen grondslag, het bijeenbrengen van alles wat zich christelijk noemt, vrijzinnigen incluis, in een Christelijk Nationaal Vakverbond, als zaak van en door de leden, niet van een kaste van leiders, en het dan toch door dat geheel uitbrengen van een principiëel zuiver geluid. Reeds de geheele wervings-actie van het C.N.V. is principiëel onzuiver. Wat is toch de praktijk? Een slipje invullen ondernan een circulaire-met-opwekking: Ik heb de boodschap doorgegeven, U kunt als lid inschrijven N.N. Welkom nieuw lid! Wat zegt U? Is U vrijzinnig, zet U nooit een voet in de kerk? Geen bezwaar: Wij zijn als C.N.V. ook geen kerk. Wij weten zelfs niet eens of wij een beweging van Christenen zijn, laten we 't hopen. Als U maar goed, principiëel overtuigd lid van het Christelijk Nationaal Vakverbond bent, dan is U ons welkom. Wij hebben geen woord van vermaan voor U als vakbeweging, en denken er niet aan, U als lid te royeeren. Wij zijn er wars van U „te testen op principiëele zuiverheid, die zijn grondslag zou vinden in kerkelijke belijdenisgeschriften, dogmatische formuleeringen e.d." Van dat gedoe dier theologanten moeten wij niets hebben.

Ga ik mij nu te buiten aan fantasieën en droom- en drogbeelden, wanneer ik zoo de actueele situatie ten aanzien van het C.N.V. typeer? Was het maar waar. De feiten spreken in dezen evenwel een te duidelijke taal. En daarom zeg ik tot mijn broeders en zusters, die nog lid zijn van het C.N.V.: Het is juist, als de heer Ruppert zegt, het Christelijk Nationaal Vakverbond is geen zaak van een kaste van leiders, waarin mogelijk nog wel principiëel voor U aanvaardbare personen een woordje meespreken, het is een zaak van en door de arbeiders, de leden. Daarom is wat hier geschiedt, gesproken en geschreven wordt door deze leiders Uw zaak en liggende voor Uw rekening en verantwoordelijkheid. Kunt gij die verantwoordelijkheid dragen in de beleving van Uw belijdenis, als belijdenis voor het geheele leven, in de erkenning van de universaliteit van Uw belijdenis, dat Christus is Koning en Zaligmaker?

P. GROEN.

GRONINGER Brieven

Amice frater,

Nu het praatcollege in Straatsburg weer bijeen kwam, stel ik U voor, dat wij een beetje over de wereldpolitiek van dezen dag met elkander spreken. Het is nu een geschikte gelegenheid daartoe.

Wie de dingen van den dag goed kan zien, en dat is alleen mogelijk voor hen, die de lamp van het Woord Gods aanvaarden als een licht op hun pad, en dan een weinig verder dan wat vlak voor hun voet ligt, ziet, dat heel de wereld naar die eenheid wordt gedreven, waarvan de Bijbel ons spreekt.

Daar zijn nu twee groote wereldmachten, die zich gereed maken tot een geweldigen kamp, altijd uiteraard, zooals dit met wereldmachten steeds het geval was, terwille van den vrede.

Er is in dit opzicht niets veranderd in de wereld. Wie den vrede wil bereide zich tot den krijg.

Over het algemeen is er reden om zich te verbazen over het feit, dat heel de wereld vol vrees is voor een oorlog, terwijl alle menschen en alle volken en hun overheden den mond vol hebben van vrede. Wie is er nu niet voor den vrede? Ik ken er geen. Wie is er niet al den dag voor bezig? Ik ken er weer geen.

De wereld is zoo vol van vredelievendheid en zorg voor den vrede, en de humaniteit steeg tot zoo groote hoogte, dat er, als wij den mensch niet kenden, reden zou zijn tot gedurige verbazing over de vrees voor den krijg, die allerwege de harten beklemt.

Maar — dit daargelaten — er zijn nu twee groote wereldmachten, die zich wapenen als nimmer te voren het geval was: Rusland en Amerika, d.w.z. de Vereenigde Staten, voorop.

Nu is er nog een derde macht, naar men zegt, in wording: n.l. West-Europa; en daarvoor praat men nu weer in Straatsburg, tot groote vreugde inzonderheid bij de antirevolutionairen in den lande.

Er zijn er reeds, die zich „Straatsburgers" noemen.

Het was reeds in November van het vorige jaar, dat ik in het Fransche weekblad „Reforme" eenige geestdriftvolle artikelen vond over het groote werk, dat men daar bezig was te doen.

De geestdrift kwam inzonderheid van buiten.

Want daar was ook een beschrijving in van de stemming in Straatsburg zelve. Men had er eerst veel gejuicht. Maar toen de Fransche journalist een wandeling maakte door de stad en hij van den toren der groote kathedraal vele papiertjes zag dwarrelen naar beneden, waarnaar de kinderen op de straat grabbelden, bemerkte hij ook een burger, die zoo'n papiertje had opgeraapt, het even inzag en toen wegwierp. De journalist vroeg hem: wat was dat? De man antwoordde: och, die Raad van Straatsburg dáár — het beteekent niets.

Hij vertelt verder, dat tegenover het gebouw waar de Raad vergadert, een ander staat, de „Oranjerie", zooals hij het zei, waar allerlei clubs bijeenkomen uit verschillende landen; clubs, die hij vergeleek bij die der jacobijnen tijdens de Fransche revolutie. Van uit die clubs, waar heftig gedebatteerd wordt, gingen af en toe resoluties uit naar de samenkomsten van den Raad. Resoluties, waarin daden werden gevraagd in plaats van woorden. Zij werden in den Raad plechtig ontvangen en voor kennisgeving aangenomen, over welk feit de vooruitstrevende humanisten in de Oranjerie dan woedend waren.

Men wil in Europa een derde macht vormen; in Azië is er, naar men weet reeds een, die zich geducht laat gelden. De derde macht — West-Europa — moet er als macht nog komen. En zij kan er niet komen. Zij is nog machteloosheid.

Dit feit uit zich op tweeërlei wijze.

Vooreerst hierin, dat de volken, die deze macht dan zullen vormen, juist niet datgene willen doen, wat hen sterk kan maken.

Jaren geleden las ik eens een merkwaardig boek van een Roomschen auteur. Ik ben den naam van den man en den titel van zijn boek vergeten en dat spijt mij. Zijn betoog zou mij thans meer treffen dan toen, omdat ik in de godvreezende omgeving, waarin ik leven mocht, datgene al den dag zag, wat hij aanbeval ten aanzien van het economisch leven.

Hij zei: een mensch — een gezin, een volk — wordt en blijft alleen sterk, als hij zelfverloochening kent, zijn begeerten beperkt, heel sober blijft leven, altijd weer bereid is af te zien van vele dingen, die de menschen wel aangenaam vinden.

Bij prof. Fabius las ik later, het was in zijn mooie boek „Huiskamer en keuken" ongeveer hetzelfde.

Het was een vriend, die er mij in een gesprek over deze dingen aan herinnerde. Fabius zette twee woorden tegenover elkander op tweeërlei wijze. N.l.: bekrompen — onbekrompen. Onbekrompen — bekrompen.

Bekrimp U in velerlei, gij zult onbekrompen, onafhankelijk, zonder zorgen kunnen leven. Weest onbekrompen in al uw uitgaven, en gij krijgt een bekrompen leven, vol zorg en moeite en zwakheid.

Zelfs de beroemde Micawber, in Dickens' „David Copperfield", wist daar theoretisch iets van.

Zie eens, jonge man, zei hij tegen David Copperfield: verdien — en ik breng dat nu in onze munt over — verdien honderd gulden per maand en geef negenennegentig gulden uit, en gij zijt rijk.

Verdien honderd gulden en geef honderd en één gulden uit — en het is al ellende en zorg.

Kostelijke les, die mevrouw Micawber steeds tot weenende bewondering bracht over de genialiteit van haar man, van welke zij veel hoorde en helaas weinig zakelijk nut genoot.

Welnu, zoolang de volken in West-Europa — en ons volk is er dan het ergst aan toe — zich laten leiden door socialistische wijzen en bona-fide „zuilen" blijft de zorg en de ellende, en is er van macht geen sprake.

Het tweede verschijnsel, dat hiermee onafscheidelijk samenhangt is, dat men allerwege niet doet dan praten, deftig genoemd confereeren, binnen- en buitenlands. En dat de ministers al den dag blijkbaar behoefte hebben aan allerlei commissies ter voorlichting. Luther zei eens, dat, als de duivel iets wilde verhinderen, hij een commissie liet benoemen.

Wij hebben van dien commissorialen arbeid zeer leerzame voorbeelden. Wij zijn immers bezig om onze maatschappij heelemaal nieuw in te richten. Daar was voor noodig de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie met de medezeggenschap der „zuilen", om het nu maar weer kort te zeggen. Nu zal aan den top komen een „Sociaal economisch instituut" met aan het hoofd een professor in de economie; de hooggeloofde wetenschap van onzen dag, die net als alle andere wetenschappen ook een laboratorium behoeft, en dat is dan de maatschappij wel te weten. Een soort proeftuin voor de practijk; misschien wel soms een soort vivisectie op de maatschappij. Dit instituut is er nu reeds en kost ons een paar ton gelds per jaar. Het laatste roemrijke werk was een rapport, dat na veel studie klaar kwam en toen reeds weer verouderd bleek.

Zoo zien we dus tot ons groot genoegen zulk een „instituut", dat gedurig bezig is met achter de feiten deftig voort te schrijden. De werkelijkheid heeft n.l. deze lastige eigenschap, dat zij altijd een paar groote passen die wetenschap met haar rapporten vooruit is.

Wordt zij toegepast, en blijkt het resultaat omgekeerd aan datgene, wat werd verwacht, wat gemeenlijk het geval is, dan is er, zooals gij weet, hulp bij een wijze als Hegel, die in zulk geval sprak van de „list der natuur", of als Wundt, die het nog geleerder zei, n.l. de „Heteronomie der Zwecke".

Ik zal het maar niet vertalen. Gij weet het nu al wel uit de practijk. Men krijgt het omgekeerde van datgene, wat werd beloofd.

Het eenvoudige kind Gods, dat bij de Schrift leeft, zegt: wandel toch o volken in den weg des Heeren. Zie de werkelijkheid, die, zooals men dan zegt, haar „eischen" stelt; een werkelijkheid, die gij alleen kunt zien, als het Woord des Heeren uw levenspad bestraalt en gij de oogen er niet voor sluit.

Maar daarnaar wil men niet luisteren.

Als de volken de les van dien Roomschen schrijver, dien ik straks noemde, wilden volgen, zouden zij werkelijk weer op krachten komen. Dan kwam ook dat vruchtbaar vrij verkeer tusschen de volken, dat men thans „liberalisatie" of „integratie" van den handel noemt, n.l. het vrij verkeer tusschen de volken, als vanzelf.

Dan was er weer vastheid voor de munt, eerste voorwaarde voor het economisch leven; dan was er handhaving van het recht allerwege. Dan zouden de overheden verstaan, dat een dubbele maat den Heere onzen God een gruwel is.

Dan herkregen wij wat Europa, wat de wereld, in een vorige eeuw nog, zij het dan ook niet in volkomen mate — maar wat is volkomen hier beneden — kende.

Men wil echter niet naar het Woord Gods luisteren. Men leeft algeheel verkeerd, maar eischt dan een maatschappij en posities daarin, die alleen het gevolg van een gehoorzaam leven kunnen zijn.

En dan meent men zóó het communisme te kunnen bestrijden, dat volken in slavernij en harden arbeid en veel ontbering doet leven en juist daardoor sterk wordt, tot een oordeel over de dwaasheid van socialistisch-humanistisch West-Europa.

Men zal dan van boven opleggen, wat van uit een gehoorzamen wandel alleen ons zou kunnen toekomen.

En dan komt er een Raad van Straatsburg, die de nationale souvereiniteit zal bekorten, d.w.z. de zelfstandigheid der natiën, en het gezag der overheden zal wegnemen, om ons te doen buigen voor „hooge autoriteiten" boven ons gesteld. Met allerlei „waarborgen" omringd. Maar hooge autoriteiten, die wel algeheel onzondige menschen zouden moeten zijn, als er iets goeds van ware te verwachten.

En tot onze groote verbazing is er thans geen partij, die meer enthousiast voor dit alles is als de partij, die zich antirevolutionair noemt en door „Trouw" wordt geregeerd.

Weer het bewijs voor de waarheid, dat ontrouw in de kerk wordt gevolgd door onverstand en ontrouw allerwege.

Mogen wij ons over dezen gang van zaken werkelijk verbazen?

Wij hebben nu in de bladen gelezen, hoe met veel pronk en praal van woorden de nieuwe kerkorde voor de Ned. Herv. kerk werd ingevoerd. De gereformeerden in die kerk weenen en beriepen zich op den aardschen rechter. Maar onder degenen, die de Ned. Herv. Synode gingen gelukwenschen, was prof. Nauta van de Vrije Universiteit, die daar het kerkrecht leert en wiens rapporten leidden tot de uitwerping uit de

eens gereformeerde kerken van de getrouwe dienaren des Heeren.

Als gij dit goed hebt opgemerkt, verbaast gij u niet meer over vele dingen, die ons echter voor de toekomst van ons volk zoo kunnen benauwen.

Maar nu is het pad ge-effend, dat wij met elkander spreken over de wereldpolitiek.

Tot een volgenden keer.

Met hartelijke groeten en heilbede, uw toegenegen

MARNIX.

JEUGDLEVEN

JEUGDACTIE

Aan de Gereformeerde Jeugd.

Bij dezen doe ik een beroep op de jeugd onzer kerken, in 't bijzonder op hen, die nog niet hun medewerking verleenen aan de Jeugdactie, om ook met de andere vrijgemaakte jeugd mede te werken aan het zendingswerk; d.w.z. aan het verzamelen van al die artikelen, die wij nu al twee jaar hebben bijeengebracht voor den schoolen den medischen dienst.

Ik plaats dezen oproep, omdat het mij telkens weer blijkt, dat jullie nog niet medewerken uit onbekendheid met deze actie.

Jongens en meisjes, wordt wakker en pakt aan!!

Het kost geen geld; het vraagt alleen liefde voor dezen „hulpdienst" aan de zending en dit werk is niet de taak van een enkeling, maar het is ons aller plicht.

Het aantal medewerkers wordt wel langzamerhand grooter, maar er zijn er toch nog velen, die zich aan dit werk onttrekken en dat mag niet. Daarom, jongens en meisjes, allemaal aan den slag met het sparen en ophalen van onderstaande artikelen en als jullie het doet uit liefde tot den Heere Jezus, zullen jullie ook deze vrijwillige taak met blijdschap verrichten en de Heere zal Zijn zegen erover gebieden.

Weten jullie ook, dat er een album met fotokaarten van Soemba op deze wijze te verkrijgen is? Dit album, dat naar we hopen binnen enkele maanden zal uitkomen, kan door jullie verdiend worden. Wanneer jullie voor minstens vijf gulden aan artikelen verzameld en/of verkocht hebt, zal ook jullie naam genoteerd worden en te zijner tijd zal het album jullie toegezonden worden. Ook zijn de 24 fotokaarten op dezelfde wijze te verkrijgen. Voor een bepaald bedrag, dat mij in geld of goederen toegezonden wordt, krijgen jullie één of meer kaarten toegestuurd.

Jongens en meisjes, begint er nu dadelijk mee, voordat de albums misschien niet meer verkrijgbaar zijn.

Alleen aan onderstaand adres zijn het album en de fotokaarten verkrijgbaar. Mijn gironummer is 396656.

Ik zal nu nog even de artikelen, die verzameld worden opsommen. Het zijn kranten, tijdschriften, oude boeken, telefoonboeken, schriften, karton; lood, koper, theelood en zink; capsules van wijn-, melk- en papflesschen; postzegels; zilverpapier; tubes.

Ik spreek den wensch uit, dat vele jongens en meisjes aan dezen oproep gehoor zullen geven.

In afwachting van een goed resultaat teeken ik,

W. M. DE VRIES-JANSSEN, giro 396656,
Sophiastraat 22, Gouda.

PERSSCHOUW

SUPRA- EN INFRALAPSARISME

Prof. Dr J. Severijn houdt zich in „De Waarheidsvriend" bezig met eenige nieuwere beschouwingen van dr Woelderink. Wij hebben diens redeneering over de vrijmaking nog nooit kunnen begrijpen; we kunnen evenmin hem verstaan in zijn jongste uitlatingen, afgezien dan van zijn exegese van sommige bepaalde Schriftplaatsen. Prof. Severijn schrijft:

> Eén der grote bezwaren van dr Woelderink tegen de leer van infra- en supralapsarisme is de plaats van Christus in de besluiten, als een ondergeschikte, n.l. als „middel om het besluit der verkiezing en verwerping ten uitvoer te leggen".
>
> „De verkiezing heeft niet meer in Christus plaats, maar Christus wordt verkoren, nadat eerst de gemeente verkoren is" (blz. 31).
>
> En dan vervolgt hij: „om aan deze ondergeschiktheid van Christus een einde te maken, zet Barth voorop, dat Christus zowel de Verkiezende als de Verkorene is".
>
> Wij vinden geen aanleiding om de leer van infralapsarisme en supralapsarisme als leer der besluiten Gods aan critiek te onderwerpen of te verdedigen. Eerlijk gezegd, zijn wij geneigd eer aan het supralapsarisme de voorkeur te geven, dan aan het infra-lapsarisme — hoewel ook dit laatste zijn lichtzijden heeft.
>
> Toch neemt dit niet weg, dat beide leersystemen speculatieve elementen bevatten, welke in de theologie niet thuis horen.
>
> Wat weten wij van de volgorde der besluiten in de Raad Gods af?
>
> Het feit reeds, dat deze twee leersystemen naast elkander voorkomen, zonder dat de kerk daarover een beslissende uitspraak heeft gedaan, heeft ons bedachtzaam te maken. In ieder geval is het een verheugend feit, dat dit in de geschiedenis slechts een onderwerp van theologische discussie is gebleven.
>
> De geopenbaarde dingen zijn voor ons en onze kinderen, maar de verborgen dingen zijn voor God.
>
> Anderzijds verachten wij de werkzaamheid der theologen niet, als zij de geopenbaarde dingen trachten te verstaan in hun onderlinge samenhang.
>
> Hebben wij daarbij te waken tegen de aanmatiging van ons verduisterd verstand, zo mogen wij de gaven Gods niet verachten, maar wij hebben die in Zijn dienst te stellen, zo waarlijk ook Zijn Woord is gegeven tot onderwijzing en onderhouding van Zijn goddelijke leer en tot afwijzing en verwerping van menselijke leringen, welke daarmede in strijd zijn.
>
> Tenslotte kan niemand over de dingen, die des Geestes Gods zijn, spreken, zonder verstand, en hij kan daarover niet naar waarheid spreken zonder verlichting van het verstand door de Heilige Geest.
>
> Mogen wij dan van de volgorde der besluiten Gods in Zijn eeuwige Raad geen kennis dragen boven de dingen, die ons klaar en duidelijk zijn geopenbaard, dat in de Raad Gods alle dingen zijn voorgenomen, alvorens zij door Zijn machtwoord in het aanzijn werden geroepen, is voor de Schriftgelovige geen twijfelachtige zaak.
>
> Reeds het eerste hoofdstuk van de Heilige Schrift geeft daarvan getuigenis. Als God zegt: „Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld en naar Onze gelijkenis" (Gen. 1 : 26), is het klaar en duidelijk, dat Hij in Zijn Raad de mens heeft gezien, die Hij wilde scheppen.
>
> Indien men deze mededeling Gods ernstig neemt als openbaring en niet als een menselijke verklaring op de vraag naar zijn oorsprong, dan is dat zo.
>
> Eveneens, als Hij zegt: „Er zij licht", God heeft geweten, wat Hij daarmede in het aanzijn riep.
>
> De dingen, die wij zien, komen op uit de dingen, die wij **niet** zien (2 Cor. 4 : 18). Een andere Schrift zegt: „Hij riep ze, alsof zij waren". Zij waren nog niet, zoals wij ze zien, maar ze waren onder de dingen, die niet gezien worden, bij God, in Zijn voornemen en Raad.
>
> Hoe zij daar waren?
>
> Dat kan geen mens bevroeden. Wij willen ook niet beweren, dat zij daar waren als ideeën in het goddelijk denken, omdat wij zoiets alleen maar van uit de mens beweren zouden.
>
> Maar, als de psalmist zegt: „Zou Hij, die het oor geplant heeft, niet horen", is het dan onbijbels om te vragen: Zou Hij, die de mens de adem des levens inblies, zodat hij werd tot een levende ziel, met de van God gegeven werkingen der ziel, als kennen, gevoelen en willen, zou Hij dan geen levende God zijn, die op Zijn goddelijke wijze in de vrijheid van Zijn goddelijk Wezen denkt, gevoelt en wil, neemt en besluit, al naar het Hem behaagt?
>
> Ik zeg niet, dat wij daarin kunnen dringen, want wij zijn mensen, in al onze bewegingen gebonden aan de beperkingen van ons creatuurlijk bestaan.
>
> En als God zo nederbuigend goedertieren is om Zich te openbaren in de vormen en gestalten van ons menselijk kennen en zijn, kan dit buiten Zijn voorzienigheid niet zijn omgegaan, wijl Hij ons schiep naar Zijn beeld.
>
> In de schepping van de mens naar Gods beeld, welke naar het voornemen Gods is geschied (Gen. 1 : 26), werd alzo ook de vorm en gestalte door God voorbereid en bepaald van de Godsopenbaring, welke de mens zou ten deel vallen in verband met zijn eeuwige bestemming.
>
> Wij raken met deze dingen aan een strijdpunt in de nieuwere theologie, welke van zulk een relatie tussen God en de naar Zijn beeld geschapen mens niet wil weten. Wij bedoelen n.l., dat de naar Gods beeld geschapen mens op de door God gestelde wijze in zijn creatuurlijke beperktheid wezenstrekken vertoont, welke a.h.w. afspiegelingen zijn van wat op een goddelijke en eeuwig onderscheidene wijze in God is.
>
> Men heeft dat in de theologie aangeduid met een woord uit de wijsbegeerte: analogie, eigenlijk evenredigheid, doelende op een zekere overeenkomst in deze trekken tussen het Wezen Gods en het wezen van de mens.
>
> Volmondig erkennen wij, dat dit gebruik tot misverstand en misbruik heeft geleid en dat dit nog geenszins overwonnen is in de theologische discussie.
>
> Nochtans kan dit geen genoegzame reden zijn om de Schriftuurlijke waarheid, in de schepping naar Gods beeld gegeven, prijs te geven, indien maar in het oog wordt gehouden, dat God God is, eeuwig boven Zijn schepsel verheven, zodat de goddelijke en de aardse dingen niet vermengd worden.
>
> Dat geschiedt, wanneer wij over Gods Raad gaan delibereren, alsof wij in die Raad gezeten waren, en bazelen over Zijn besluiten en over Zijn plan boven hetgeen ons is geopenbaard.
>
> Dat is in het verleden geschied en daarvan zijn ook hedendaagse beschouwingen niet vrij te pleiten.
>
> Wij nemen het derhalve voor geen wijsgerige beschouwingen op, als wij opkomen voor de waarheid in de leer der z.g. analogie, welke in de schepping van de mens naar het beeld Gods gegeven is, Integendeel, wij wijzen die af.
>
> En hoewel wij erkennen, dat de theologie niet zelden ontrouw is geworden aan haar eigen principe en methode, zulks tot schade ook van het kerkelijk leven, bewijst dit misbruik, met name op het punt in kwestie, meer vóór dan tegen de waarheid van de bijbelse leer.
>
> Waartoe dit alles?
>
> Wat dit met de leer der uitverkiezing te maken heeft?
>
> Wel dit, dat het volstrekt niet onbijbels is, als de gelovige Schriftonderzoeker naar de Raad Gods wordt geleid.
>
> Tenslotte komt dr W. daar ook uit.
>
> Zijn bezwaren gaan tegen de wijze van ontvouwing van de Raad Gods (vgl. blz. 33), zoals dat door infra- en supralapsarisme is geschied, en ook door Calvijn, die z.i. daarin onschriftuurlijk te werk ging (vgl. blz. 76).
>
> Ten dele prijst hij Barth, omdat door zijn „constructie" „de hoofdgedachte van het evangelie, of wil men, de centrale gedachte, dat God zó lief de wereld gehad heeft, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon heeft gegeven, volgens zijn inzicht, tevens de hoofdgedachte van de Raad Gods is, en alle besluiten door dit ene besluit omvat en beheerst worden" (vlg. blz. 33).
>
> Wij laten in het midden in hoeverre dit juist is en laten ook de Christologie van Barth rusten, om bij de zaak te blijven: n.l. de wijze van ontvouwing of constructie van de Raad Gods.
>
> Ondanks de lof, aan Barth toegezwaaid (vgl. blz. 30 v.v.), strandt ook hij volgens dr W. op dezelfde klip als de supra- en infralapsariërs, ten aanzien van de val des mensen (vgl. blz. 35).
>
> Dr W. wil vanuit de Raad des Vredes, de leer des Verbonds beginnen, en ziet de „hoofdgedachte" van de Raad Gods in: „Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft", zijnde de hoofdgedachte van het Evangelie.
>
> De Raad Gods komt dan op uit de liefde Gods, „Die liefde draagt niet alleen alle besluiten Gods, maar ook alle deugden Gods" (blz. 34). Intussen theologiseert dr W. over de eigenschappen Gods, welke hij voor niet anders houdt dan „een verklaring van de verhouding, waarin Hij staat tot de schepselen; dat geldt van de rechtvaardigheid en de eeuwigheid evengoed als van de barmhartigheid. Maar dat geldt niet van de liefde", „Deze was in God van vóór de grondlegging der wereld" (blz. 34).
>
> Ook bij Calvijn kunnen wij lezen van deugden Gods, door welke Hij ons beschreven wordt, „niet zoals Hij is bij Zichzelf, maar zoals Hij is jegens ons" (Inst. I, 10, 2). Dan heeft hij het over gerechtigheid, weldadigheid en recht — niet over de eeuwigheid! —, en dan voegt hij er aan toe, dat Gods waarheid, macht, heiligheid of goedheid niet worden overgeslagen, waarop de eerstgenoemde deugden steunen.
>
> Zo zou er over de stelling van dr W. omtrent de deugden Gods nog wel een en ander te zeggen zijn, en dat niet alleen betreffende de eeuwigheid Gods, welke hij ook als een verhouding wil zien, maar ook ten aanzien van de liefde. De Heilige Schrift zegt ook, dat God is licht en dat er gans geen duisternis in Hem is (1 Joh. 1 : 5), en als de Christus zegt: „Ik ben de Waarheid", kan men toch moeilijk beweren, dat daarmee alleen maar onze leugenachtigheid is uitgedrukt. Op die wijze zou het de schijn aannemen, alsof God deugden zou verkrijgen uit onze ondeugden.
>
> Wij denken voorts aan het woord: „Weest heilig, want Ik ben heilig".
>
> Als liefde volgens dr W. van het Wezen Gods spreekt, vragen wij, of de door ons aangehaalde en door Calvijn genoemde deugden of eigenschappen dat niet doen.
>
> Als wij instemmen met wat Calvijn naar aanleiding van Exodus 34 : 6 schrijft: „Heere, Heere, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid, die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft, die de schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaderen aan de kinderen en aan de kindskinderen", n.l. dat Gods deugden vermeld worden, zoals Hij jegens ons is en niet zoals Hij bij Zichzelf is, wil dat dan zeggen, dat deze deugden Gods vreemd zijn aan Zijn Wezen en niet uit Zijn Wezen opkomen?
>
> Calvijn zelf denkt er anders over, zoals wij gezien hebben.
>
> En hoe sterk de stelling van dr W. schijnt te staan: dat alles door de liefde Gods wordt gedragen, dat ook de schepping en de verkiezing er uit opkomen, zijn conclusie, dat **daarom** de Heilige Schrift niet weet van een verwerping van eeuwigheid — aangenomen dat dit zo is — is niet minder een conclusie krachtens zijn voorstelling ener eeuwige liefde, als het tegengestelde: er is een besluit der verwerping, een logische conclusie zou zijn uit de waarheid van de verkiezing der eeuwigheid.
>
> Laat mij voor een ogenblik aannemen, dat de Heilige Schrift niet zou weten van een verwerping van eeuwig-

Wijzigingen Handboek 1951

(Om tijd en onnoodige moeite te besparen, verzoekt de Redactie berichtjes voor deze rubriek rechtstreeks naar de administratie in Goes te zenden.)

Blz. 71. DORDRECHT. Adres Kerkeraad: W. Vrecken, Krispijnseweg 199. (24)

Blz. 74. ZWIJNDRECHT—GR. LINDT. Adres kerkeraad: J. Turkstra, Jan Campertsstr. 17. Boekhouder: J. van 't Hoff, Karel Doormanlaan 56. Postrek. 529482 t.n.v. Geref. Kerk van Zwijndrecht-Groote Lindt. (25)

Blz. 76. LISSE. Kerkdiensten om 10 en 4.30 uur. (26)

Blz. 79. 'S-GRAVENHAGE—OOST. Adres Kerkeraad: J. Bisschop, Celebesstraat 55. (27)

Blz. 81. BERGSCHENHOEK. Adres Ds Venema: Friesepalen, Siegerswoude. (28)

Blz. 81. ZOETERMEER. Adres Kerkeraad: J. Clement, Stationsstraat 81. Diaconie: E. Verboom, Dorpstraat 93. (29)

Blz. 81. BARENDRECHT. Adres kerkeraad: C. van Drimmelen, Dorpsstr. 136. Tel. 304. Diaconie: L. Korstanje, Pr. Bernhardstraat 52. Tel. 543. (30)

Blz. 90. GOES. Adres kerkeraad: H. H. v. d. Linden, M. D. de Grootstraat 20. (31)

Blz. 91. Herinstituering SCHOONDIJKE. Adres Kerkeraad: D. Solinger, Weststraat 5, Aardenburg. Tel. 84. Diaconie: J. Moggré Jr., Pr. Beatrixstraat 29, Schoondijke. Kerkdiensten: Gebouw de Zonnebloem, Dorpsstraat, gewoonlijk om 10 en 2 uur. Onder deze Kerk ressorteert geheel West-Zeeuwsch-Vlaanderen, behalve Biervliet en het ten Oosten daarvan gelegen gedeelte wat tot de Kerk van Hoek behoort. (32)

Blz. 92. ZAAMSLAG. Ds A. L. Krijtenburg woont thans Plein West A 15. (33)

Blz. 94. TREEBEEK. Adres diaconie: M. v. Helden, Karel Doormanstraat 80, Brunssum. (34)

Blz. 97. SEMARANG. Adres kerkeraad: N. Padding, Dj. Sunario 1. (35)

Blz. 98. ZENDINGSDEPUTATEN. Abusievelijk staat voor de namen van di J. Keuning, C. v. d. Waal, K. J. Kapteyn en J. F. Sollie: vac. Dit moet vervallen. Als deputaat van Zeeland—N.-Br.—Limburg aanvullen: ds H. Veltman te Zeist, die ook 2e scriba is. (36)

Blz. 118. COMITÉ TOT VERSPREIDING VAN GEREF. LECTUUR. Adres secr.: H. H. v. d. Linden, M. D. de Grootstraat 20, Goes. (37)